

*Latvijas Dabas
muzejs*

Vides aizsardzības
un reģionālās
attīstības ministrija

PUBLISKAIS GADA PĀRSKATS

Sagatavots saskaņā ar „Likuma par
budžetu un finanšu vadību” 14.panta 3.punktu
un 2010.gada 5.maija Ministru kabineta noteikumiem
Nr.413 “Noteikumi par gada publiskajiem pārskatiem”

2017

Botānikas un mikoloģijas ekspozīcijas fragments

Saturs	lpp.
1. Pamatinformācija	
1.1. Muzeja juridiskais statuss	3
1.2. Muzeja darbības virzieni un mērķi, īstenotās budžeta programmas.....	3
1.2.1. Krājuma darba politika	6
1.2.2. Zinātniskā darba politika	7
1.2.3. Komunikācijas politika	8
1.2.4. Muzeja darbības nodrošināšana, infrastruktūras uzturēšana un attīstība	11
1.3. Pārskata gada galvenie uzdevumi.....	13
2. Finanšu resursi un muzeja darbības rezultāti	
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	14
2.1.1. Budžeta programmas un apakšprogrammas, kuru finanšu līdzekļi tiek izlietoti muzeja darbības nodrošināšanai	15
2.2. Pārējie finanšu resursu avoti, ieņēmumu apmēri un izlietojums.....	15
2.2.1. Projekti	16
2.3. Darbības stratēģijās plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un to mērķi, plānotie darbības rezultāti, to izpildes analīze un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma efektivitātes izvērtējums.....	17
2.4. Informācija par īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām.....	20
2.5. Veiktie un pasūtītie pētījumi.....	20
2.6. Būtiskākie pakalpojumi, uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā:.....	22
2.6.1. Starpiestāžu pakalpojumi, kuri ir saistīti ar savstarpējo sadarbību noteiktu valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu veikšanā vai kuru rezultāts ir nepieciešams tikai citas iestādes funkciju vai uzdevumu izpildei vai tās pakalpojumu nodrošināšanai	23
2.6.2. Publiskie pakalpojumi, kas noteikti normatīvajos aktos, vai no tiem izrietošie materiālie vai nemateriālie labumi, ko muzejs sniedz privātpersonai saistībā ar tās kompetencē esošu publiskās pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildi	23
3. Personāls	24
4. Komunikācija ar sabiedrību	
4.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai.....	24
4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņošanai par apmierinātību ar muzeja darba kvalitāti un to rezultāti	26
4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	26
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	
5.1. Iepriekšējā gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti.....	26
5.2. Nākamā gada galvenie uzdevumi un pasākumi.....	27
5.3. Nākamā gada plānotie sadarbības projekti un pētījumi	27

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. LATVIJAS DABAS MUZEJA JURIDISKAIS STATUSS

Latvijas Dabas muzejs (turpmāk tekstā – muzejs vai LDM) dibināts 1845.gadā kā Rīgas Dabaspētnieku biedrības (RDPB) muzejs.

Ar 1999. gada 1. aprīli muzejs nodots Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk tekstā - VARAM) pārziņā, kopš 2013.gada 1.janvāra darbojas kā VARAM pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

Latvijas Dabas muzejs ir sabiedrībai pieejama pētnieciska un izglītojoša iestāde, materiālās kultūras vērtību krātuve par Latvijas un pasaules dabu, tās daudzveidību, vēsturi un aizsardzību.

Sākot ar 01.01.2013. Muzejs darbojas saskaņā ar LR Ministru kabineta 09.10.2012. (noteikumi Nr.690 „Latvijas Dabas muzeja nolikums”) apstiprināto Nolikumu, Muzeju likumu, Ministru kabineta 2006.gada 21.novembra noteikumiem Nr.956 „Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu” un citiem Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

1.2. MUZEJA DARBĪBAS VIRZIENI UN MĒRĶI, ĪSTENOTĀS BUDŽETA PROGRAMMAS

Latvijas Dabas muzeja darbības mērķis un galvenās funkcijas formulētas Muzeja Nolikumā.

Muzeja misija (virsmērķis) - uzkrāt un saglabāt Latvijas dabas un materiālās kultūras vērtības, kas liecina par dabas daudzveidību, vēsturi un aizsardzību. Izmantojot muzeja līdzekļus, veikt vides izglītības darbu, veidojot sabiedrībā izpratni par dabā notiekošajiem procesiem, cilvēka vietu un lomu tajos, sekmēt pozitīvas vides apziņas veidošanos sabiedrībā.

Muzeja funkcijas:

- uzturēt un attīstīt muzeja krājumu, nodrošināt tā saglabāšanu un pieejamību sabiedrībai;
- veikt pētniecisko darbību krājuma izpētē un dabaszinātnēs;
- izmantojot daudzveidīgus muzeja līdzekļus, veikt vides izglītības darbu.

Stratēģiskais mērķis Nr.1. Izmantojot muzeja līdzekļus un muzeja daudzveidīgo krājumu, sekmēt dažādu mērķauditoriju interesi par dabu, aktualitātēm vides aizsardzībā un celt vides apziņas līmeni sabiedrībā.

Stratēģiskie uzdevumi:

- Turpināt jaunu, mūsdienu prasībām atbilstošu, pastāvīgo ekspozīciju veidošanu, esošo ekspozīciju pilnveidošanu.
- Uzlabot muzeja apmeklējuma kvalitāti, nodrošināt apstākļus vides izglītības darba pilnveidošanai, turpinot ēkas infrastruktūras sakārtošanu, pieejamības nodrošināšanu, jaunu tehnoloģiju iegādi un ieviešanu.
- Nodrošināt daudzveidīgu, sabiedrības prasībām atbilstošu, vides izglītības darbu, turpināt to pilnveidot sekojot aktualitātēm vides aizsardzībā un izpētot apmeklētāju vēlmes un prasības.

Stratēģiskais mērķis Nr.2. Nodrošināt muzeja kā Latvijā lielākās publiski pieejamās dabaszinātnisko kolekciju krātuves kvalitatīvu darbību un attīstību.

Stratēģiskais uzdevums:

- Uzlabot krājuma saglabāšanas apstākļus un pieejamību sabiedrībai, palielināt krājuma zinātnisko vērtību, turpināt krājuma zinātnisko apstrādi un komplektēšanu.

Muzeja darbības prioritātes

Lai nodrošinātu kvalitatīvu muzeja krājumu veidojoša un sabiedrībā populāra muzeja darbību un attīstību, 2016.-2018.gadam noteiktas šādas darbības prioritātes:

- Turpināt ekspozīciju pārveidošanu un pilnveidošanu.
- Krājuma komplektēšanas darbā identificēt muzeja kolekcijās nepilnīgi pārstāvētās organismu taksonomiskās grupas un sugas (ģeoloģiskajā krājumā – minerālus/iežus) un mērķtiecīgi papildināt muzeja krājumu; veicot krājuma apstrādi, paaugstināt tā zinātnisko vērtību, palielinot uzskaites detalizāciju.
- Pilnveidot vides izglītības darba kvalitāti, paplašinot piedāvājumu atbilstoši sabiedrības vēlmēm un aktualitātēm, iesaistīties projekta “Latvijas Skolas soma” īstenošanā.
- Veidot optimālus apstākļus krājuma saglabāšanai; uzturēt un attīstīt muzeja infrastruktūru.

Muzeja darbība tiek īstenota budžeta programmas VARAM apakšprogramma 24.06.00 “Latvijas Dabas muzeja darbības nodrošināšana”, kā arī projektu konkursos iegūto līdzekļu ietvaros.

Muzeja darbības mērķi un uzdevumi tiek īstenoti plānveidīgi, balstoties uz VARAM ministra 2016.gada 2.septembrī apstiprināto LDM darbības un attīstības stratēģiju 2016.-2018.gadam.

Mērķis , kas tiks sasniegts institūcijas darbības rezultātā	Darbības virziens	Politikas rezultāts
Īstenota plaša un daudzveidīga programma vides izglītībā	<p>Jaunu pastāvīgo ekspozīciju veidošana</p> <p>Izstāžu veidošana</p> <p>Muzejpedagoģisko programmu īstenošana</p> <p>Izglītojošo pasākumu organizēšana</p> <p>Semināru un kvalifikācijas celšanas nodarbību organizēšana skolotājiem</p> <p>Sagatavoti zinātniski un populārzinātniski raksti</p> <p>Ekskursiju vadīšana ekspozīcijās un dabā</p> <p>Paplašināta vides izglītības darbam nepieciešamā bāze</p>	<p>Izveidota Botānikas un mikoloģijas ekspozīcija, uzsākta mineraloģijas ekspozīcijas veidošana</p> <p>Noorganizēta un izveidota 21 izstāde gadā</p> <p>Novadītas 11 muzejpedagoģisko programmu 189 nodarbības</p> <p>Novadīti 650 tematiski izglītojošie pasākumi, pulciņu nodarbības (5 dabaszinātņu pulciņi)</p> <p>Noorganizēti 2 semināri</p> <p>Sagatavotas publikācijas (tēzes, kopsavilkumi, populārzinātniskie raksti - 5)</p> <p>Novadītas 233 ekskursijas</p> <p>Sagatavotas darba lapas "Latvijas augi", "Putnu knābji un spalvas", "Latvijas kukaiņi", "Latvijas augu pielāgojumi". grāmatiņa "Zidītāju sistematika", ģimenes dienām – "Ko un kā medīja senatnē", "Putni un pavasaris", "Kuras sēnes ēdamas?", "Kukaiņi uz zemes, gaisā, ūdenī", "Zivis lielas, zivis mazas". Pārveidota trasīte "Baltā ziema". Izglītojošie materiāli tulkoti uz krievu valodu. Izveidotas divas nodarbības ar uzskates materiāliem (t.sk. darba lapas, materiāli planšetdatoram) ciklam "Iepazīsti Latvijas dabu!"</p>

		(Latvijas kukaiņi, Latvijas augi). Atjaunoti un papildināti materiāli, t.sk. kastes pārvadāšanai muzejpedagoģiskajām programmām un nodarbībām (Dinozauru parks u.c.) .
Uzlabota muzeja krājuma pieejamība sabiedrībai	Turpināta veidot sabiedrībai pieejama krājuma datu bāze (NMKK) Kolekciju komplektēšana un papildināšana atbilstoši krājuma komplektēšanas kritērijiem, pilnveidojot esošās un veidojot jaunas kolekcijas	Pamatkrājuma jaunieguvumi un zinātniski apstrādāto vienu skaits: 1886 vienības. Krājumā pieņemti pirkumi: 6 izbāzņi, 14 iedzintarojumi, 179 tauriņi, 25 sēņu mulāžas-atlējumi Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga informācijas sistēma, veicinot krājuma pieejamību sabiedrībai, papildināta ar 7323 krājuma priekšmetu aprakstiem; 1479 priekšmetu ierakstiem (kolekcijas Z 11 Putni un Z 12 Zīdītāji, Z 5 Gliemji) pievienoti 3812 attēli. Nofotografētas 1165 krājuma vienības (priekšmeti no kolekcijām: Z 11 Putni, Z 5 Gliemji, kā arī ekspozīcijā "Mineraloģija" eksponētie minerāli) - turpmākai pievienošanai ierakstiem datu bāzē. Notikuši pasākumi "Krājuma sestdiena", kuru laikā apmeklētāji iepazīstināti ar ikdienā apmeklētājiem neredzamo krājuma daļu (notikuši 7 pasākumi)
Veikts zinātniskās pētniecības darbs	Ekspozīciju un izstāžu koncepciju un plānu veidošana Dabas izpētes un vides izglītības darba veikšana (pasākumu scenāriju izstrādāšana) Starptautisko sakaru attīstība zinātniskās pētniecības darba jomā Vašingtonas konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām zinātniskās institūcijas funkcijas īstenošana	Muzeja izglītojošais, ekspozīciju un izstāžu veidošanas, kā arī krājuma saglabāšanas un komplektēšanas darbs veikts balstoties uz darbinieku zinātnisko tēmu izstrādi un nepārtrauktu profesionalitātes līmeņa paaugstināšanu, kas ir cieši saistīts ar muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanu. Pilnveidotas esošās ekspozīcijas (Ekspozīcija "Cilvēks un vide", Latvijas putnu ekspozīcija un Entomoloģijas ekspozīcija), piesaistīti projekta līdzekļi, pabeigta Botānikas un mikoloģijas, uzsākta mineraloģijas ekspozīcijas veidošana. Īstenoti izstāžu plāni (kopumā noorganizēta 21 izstāde). 11 zinātnisko un muzejisko tēmu izstrāde (dalība konferencēs, ekspedīcijās, projektos, sagatavoti zinātniski un populārzinātniski raksti, tēzes, referāti), noorganizēti vides izglītības pasākumi, sniegta metodiskā palīdzība Dalība 10 starptautisko projektu īstenošanā zinātniskās pētniecības jomā Sagatavoti 12 CITES atzinumi un ekspertīzes slēdzieni

1.2.1. DARBĪBAS VIRZIENS Nr.1 - zinātniski pilnvērtīgu dabas priekšmetu kolekciju attīstīšana un saglabāšana

Muzeja krājums tiek veidots ar mērķi raksturot galvenokārt Latvijas, kā arī pasaules, dabas daudzveidību. Latvijas Dabas muzeja (LDM) krājums ietver:

- priekšmetus, kas pārmantoti no N.Himzeļa muzeja (dibināts 1773. g.);
- priekšmetus, kas pārmantoti no Rīgas Dabaspētnieku biedrības (dibināta 1845. g.) kolekcijām;
- materiālu, kas saņemts 1950-to gadu sākumā no Skolu muzeja pastāvēšanas laikā komplektētajām kolekcijām;
- materiālu, kas saņemts no Ģeoloģijas institūta (1968. g.);
- muzeja darbinieku ievāktu materiālu mērķtiecīgai krājuma papildināšanai;
- dāvinātus, iepirktus, kā arī muitā konfiscētus priekšmetus, kas ir Vašingtonas konvencijas objekti.

Muzeja krājuma vienību skaits uz 2017.gada beigām ir 200786, no tā pamatkrājumā ietilpst 176480 krājuma vienības. Krājums ir strukturēts kolekcijās – galvenokārt pēc sistemātiskā principa bioloģiskajās kolekcijās. Atsevišķos gadījumos (piemēram, Putnu olu kolekcija, Putnu ligzdu kolekcija, Galvaskausu, skeletu, ragu kolekcija) - pēc materiāla rakstura, kas zināmā mērā potenciāli atvieglo ar krājuma saglabāšanu risināmos jautājumus. LDM lieto vienoto informācijas sistēmu „Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogs (NMKK)”, kuru uztur Kultūras ministrijas iestāde „Kultūras informācijas sistēmu centrs”, kurā pamatinformācija par priekšmetiem brīvi pieejama ikvienam interneta lietotājam. Kopkatalogā līdz 2016.gada beigām ievadīta informācija par 99456 Latvijas Dabas muzeja pamatkrājuma priekšmetiem.

Līdz ar datorizētas uzskaites iespēju attīstību, muzeja speciālisti ir ieguldījuši daudz darba krājuma uzskaites kvalitātes palielināšanai – kopš pagājušā gadsimta vidus entomoloģiskais krājums tika uzskaitīts pārsvarā sugu, vai pat augstāka ranga sistemātikas vienību, līmenī. Analogiski ģeoloģiskajās kolekcijās mikropaleontoloģiskie objekti no dziļurbumu serdēm, kas tika saņemti no Ģeoloģijas institūta, bija uzskaitīti vienkopus serdes dziļuma intervāla robežās. Tika veikta šo krājumu zinātniska apstrāde, vienlaikus ieviešot detalizētāku uzskaiti, piemēram, fosilo ostrakodu kolekcijās, kā arī plēvspārņu, cietspārņu u.c. kolekcijās entomoloģiskajā krājumā. Ņemot vērā lielo materiāla apjomu un ierobežotos cilvēkresursus, tas ir lēns process, kas tiek turpināts. Ar 2014. gadu uzsākta un turpinās arī tauriņu kolekcijas detalizēta (eksemplāru līmeņa) uzskaitē.

Būtisks ieguldījums krājuma saglabāšanas apstākļu uzlabošanai tika panākts 2015., 2016., 2017. gadā, izmantojot piešķirtos budžeta līdzekļus krājuma mēbeļu iegādei, ģeoloģiskā, zooloģiskā, entomoloģiskā materiāla glabāšanai.

Darbības virziena mērķis:

Atbilstoši Latvijas Dabas muzeja nolikumam, uzkrājot Latvijas dabas vērtības, komplektēt un saglabāt muzeja krājumu, kas dokumentē tās daudzveidību, vēsturi un aizsardzību un kalpo par pamatu zinātniskai izpētei un priekšstatu veidošanai sabiedrībā par Latvijas dabu kā nacionālo bagātību, daļu no pasaules dabas daudzveidības.

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- inventarizēt herbāriju pēc taksonomiskā principa, lai identificētu nepieciešamos papildinājumus, veidojot Latvijas floru maksimāli reprezentējošu botānisko krājumu;
- ievākt un apstrādāt mikoloģisko, botānisko, zooloģisko (t.sk. entomoloģisko), paleontoloģisko materiālu muzeja krājuma papildināšanai;
- turpināt ģeoloģiskā un entomoloģiskā krājuma zinātnisko apstrādi, veidojot vienlīdz detalizētu krājuma priekšmetu uzskaiti;
- veikt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga informācijas sistēmā par krājuma jaunieguvumiem, kā arī ievadīt datus par priekšmetiem, kas pieņemti krājumā vai

- inventarizēti laika posmā, kad sistēmas darbība bija apturēta vai ierobežota datu bāzes funkcionālu papildinājumu izstrādes, ieviešanas un akcepttestēšanas laikā;
- o turpināt uzlabot krājuma saglabāšanas apstākļus.

1.2.2. DARBĪBAS VIRZIENS Nr. 2 - pētnieciskais darbs

Pētnieciskais darbs ir viens no muzeja pamatdarbības virzieniem. Zinātnisko nodaļu speciālistu pētnieciskais darbs ir pamats muzeja krājuma attīstībai un zinātniskajai apstrādei kā arī ekspozīciju un izstāžu koncepciju izstrādei. Muzeja speciālists veic pētniecisko darbu, kura tēma pēc sava rakstura saistīta ar lauka praksi, ekspedīcijām, kolekciju apstrādi, zinātniskās literatūras studijām dabas zinātnēs un vides aizsardzībā. Muzejā ir darbinieki ar lielu zinātniskā darba pieredzi dabaszinātņu nozarēs, kā arī vides izglītībā. Notiek Latvijas faunas un floras taksonomiskā sastāva pētījumi, izziņāti ekoloģiskie aspekti. Muzejā strādājošie speciālisti sniedz konsultācijas un eksperta atzinumus pārstāvētajās zinātnes jomās; muzejs veic Vašingtonas konvencijas par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām zinātniskās institūcijas funkcijas.

Pētnieciskais darbs nodrošina zinātniskā pamatojuma izstrādi turpmākai muzeja krājuma komplektēšanai, savukārt, krājumā esošo priekšmetu un kolekciju zinātniskā izpēte nodrošina zinātņu attīstību un sabiedrības izglītošanu dabaszinātņu jautājumos. Bez tam, muzeja specifiskais pētnieciskā darba raksturs izpaužas izstāžu un ekspozīciju koncepciju izstrādē, kas ir viena no galvenajām muzeja komunikācijas formām vides izglītības darbā ar sabiedrību.

Pētnieciskā darba avots ir Latvijas dabas daudzveidība, muzeja krājums, kā arī Latvijas un ārvalstu radniecīgu muzeju un zinātniski pētniecisko iestāžu kolekcijas un zinātniskās publikācijas.

Muzeja speciālistu zinātniski pētnieciskā darba virzieni:

- Latvijas sēnes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana (I.Dāniele)
- Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana (L.Grīnberga)
- Latvijas mieturaļģes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana (E.Zviedre)
- Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana (J.Meža)
- Latvijas invazīvie augi, kolekcijas un datu bāzes veidošana (L.Kupča)
- Ziemeļu gulbju izpēte (D.Boiko)
- Dzērvju izpēte (D.Boiko)
- Latvijas skudru fauna un ekoloģija (J.Dreimanis)
- Latvijas tauriņu fauna (N.Savenkovs)
- Latvijas devona fosilie mugurkaulnieki (I.Zupiņš)
- V. Grāvīša un Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde (S.Lielbārde)
- V.Sorokina zinātniskā mantojuma izpēte un apstrāde (L.Lukševiča)

Darbības virziena mērķis:

Latvijas faunas un floras daudzveidības, tās vēsturiskās attīstības un vides apstākļu izpēte un liecību fiksācija Latvijas Dabas muzeja krājumā kā pamats turpmākiem zinātniskiem pētījumiem un vides izglītībai.

Darbības virziena rezultāts

Papildināts muzeja krājums. Izveidoti krājuma katalogi.

Sagatavotas zinātniskās publikācijas. Dalība konferencēs - ziņojumu, referātu sagatavošana.

Ekspozīciju un izstāžu zinātnisko koncepciju izstrādāšana.

1.2.3. DARBĪBAS VIRZIENS NR.3 – ar daudzveidīgām muzeja iespējām īstenots vides izglītības darbs

Darbības virziens ietver trīs apakšvirzienus: ekspozīciju veidošana, daudzveidīgs vides izglītības darbs, izstāžu veidošana.

Muzejs ir sabiedrībai pieejama izglītojoša un pētniecības institūcija, kuras uzdevums ir ne tikai vākt, pētīt un saglabāt, bet arī popularizēt sabiedrībā dabas vērtības un sekmēt to izmantošanu sabiedrības izglītošanai un vides apziņas celšanai.

Muzeja dabas zinātņu daudznozaru raksturu un daudzveidīgo krājumu atspoguļo 13 pamatekspozīcijas un ekspozīciju sadaļas, kuras atrodas četru nodaļu pārraudzībā:

- Ģeoloģijas, paleontoloģijas un antropoloģijas nodaļa – „Dinamiskā ģeoloģija”, „Mineraloģija”, „Zemes un biosfēras evolūcija”, „Latvijas ģeoloģija”, „Vispārīgā antropoloģija” un „Latviešu etnoģenēze”; „Mineraloģija”;
- Zooloģijas nodaļa – entomoloģijas, zooloģijas ekspozīcija („Latvijas putni”, „Latvijas zīdītāji” un „Pasaules zīdītāji”) un ekspozīcija „Dzīvība jūrās no ziemeļiem līdz dienvidiem”;
- Botānikas nodaļa – izveidota jauna Botānikas un mikoloģijas ekspozīcija;
- Komunikācijas nodaļa – ekspozīcija – izziņas istaba „Par Zemi, Sauli un mums” un „Cilvēks un vide”.

Ekspozīcijas aizņem 1567,59 m² no muzeja platības.

Risināmās problēmas ietver tematiski un vizuāli novecojušu ekspozīciju nomaiņu, esošo ekspozīciju atbilstošu uzturēšanu (informācijas aktualizēšana, interaktīvo daļu uzturēšana un elementu nomaiņa, papildināšana u.c.), ekspozīciju pieejamības nodrošināšanu (informācijas pasniegšana svešvalodās, pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām).

2017.gadā Latvijas putnu ekspozīcija papildināta ar jaunu vitrīnu (putnu izbāžņi).

Entomoloģijas ekspozīcijā atjaunots stends „Gada kukainis”. Sagatavots plāns ekspozīcijas papildinājumiem.

Ekspozīcijā "Cilvēks un vide" uzsākta fiziski nolietoto detaļu atjaunošana stendā "Barības ķēdes". Sagatavotas koncepcijas animācijām par atkritumu šķirošanu, klimata pārmaiņām un ūdens piesārņojumu un aizsardzību.

Pabeigta Botānikas un mikoloģijas ekspozīcijas izveidošana, atklāta 2017.gada 21.novembrī. Uzsākta mineraloģijas ekspozīcijas veidošana.

Ekspozīciju veidošanas mērķis

Izveidot vienotu kvalitatīvu ekspozīciju sistēmu muzejā, kas sniedz informāciju sabiedrībai par dzīvības izcelšanos, tās veidošanos un attīstību, sugu daudzveidību, kā arī likumsakarībām dabā, cilvēka un dabas mijiedarbību, tās problēmām un aktuālo problēmu risinājumiem.

Līdz ar to tiek nodrošināta iespēja:

- popularizēt muzeja krājumu un nodrošināt tā pieejamību plašai sabiedrībai;
- veidot un papildināt zināšanas par dabas daudzveidību un likumsakarībām dažādām mērķauditorijām;
- īstenot formālo un neformālo vides izglītību;
- veicināt vides apziņas celšanu sabiedrībā;
- uzlabot muzeja apmeklējuma kvalitāti;
- nodrošināt brīvā laika lietderīgu un saturīgu pavadīšanu;
- sekmēt pozitīva muzeja tēla veidošanu sabiedrībā;
- veicināt muzeju nozares prestiža celšanu sabiedrībā;
- veicināt apmeklētāju interesi par muzeju.

Uzdevumi īstenošanai

- pabeigt Botānikas ekspozīcijas veidošanas darbus;
- uzsākt ekspozīcijas "Mineralogija" izveidošanu;
- nodrošināt esošo ekspozīciju nepārtrauktu darbību, kā arī to pilnveidošanu;
- turpināt visu ekspozīciju tekstu aktualizēšanu, saturisko papildināšanu ar jaunu krājuma materiālu un interaktīviem elementiem, veikt zooloģijas ekspozīcijas ievadstendu (3) nomaiņu, veikt ekspozīcijas *Jūra* saturisko un māksliniecisko pilnveidošanu;
- izstrādāt un aktualizēt zinātnisko koncepciju un tematisko plānu mineralogijas ekspozīcijai.

Vides izglītības darbs

Latvijas Dabas muzejs piedāvā plašu izglītojošo pakalpojumu klāstu dažādām mērķauditorijām. Galvenā mērķauditorija muzejā ir skolēni no 8 līdz 14 gadiem, taču aizvien lielāka uzmanība tiek pievērsta ģimeņu, kā arī pieaugušo piesaistei, organizējot brīvdienu pasākumus, krājuma izrādīšanas ciklus u.c. Muzeja izglītojošie pasākumi ir: ekskursijas muzeja ekspozīcijās, nodarbības un muzejpedagoģiskās programmas, lekcijas, izbraukuma nodarbības „Muzejs mūsu bagāžā”, ģimenes dienas, nodarbības ģimenēm dabas izziņas telpā – ekspozīcijā „Par Zemi, Sauli un mums”, semināri skolotājiem, dabaszinātniskie pulciņi (sadarbībā ar Rīgas Dabaszinību skolu), krājuma izrādīšanas cikls un citi. Pie ilggadīgiem pasākumiem jāmin muzejā notiekošie dabaszinību pulciņi, no pēdējos gados ieviestiem – izzinošas bērnu dzimšanas dienas svinības muzejā, krājuma izrādīšanas sestdienas. Kopš 2013. gada uzsākta jauna tradīcija – Vides mēneša organizēšana. 2016. gadā ieviests jauns pakalpojuma veids – „Rīta cēliens muzejā” (nodarbības bērniem skolas pavasara un rudens brīvlaikā).

Kopš 2001. gada ik gadu tiek organizēts fotokonkurss „Mans putns” un, kopš 2007. gada – konkurss 5.-6. klašu skolēniem „Cielavu gudrības”.

Ir uzkrāta liela pedagoģiskā darba pieredze strādājot gan muzejā, gan ārpus tā. Muzeja speciālisti ar dažāda veida un tēmu izglītojošiem pasākumiem ir pieprasīti skolās, bērnudārzos, bērnu aprūpes centros, novadu vides izglītības skolās, Latvijas muzejos un citur.

Organizējot seminārus pedagogiem, izglītojošas aktivitātes uz sadarbības partneru izstāžu bāzes, sadarbojoties ar nevalstiskajām organizācijām u.c., tiek nodrošināts mūžizglītības piedāvājums.

Veiksmīga sadarbība muzejam ir izveidojusies ar skolām, skolu valdēm, profesionālajām skolotāju asociācijām (Bioloģijas skolotāju asociācija - BSA, ģeogrāfijas skolotāju metodiskās apvienības), kā arī ar atsevišķiem skolotājiem. Šīm auditorijām LDM regulāri tiek rīkoti kvalifikācijas celšanas pasākumi, kuros muzeja darbinieki iesaistās kā lektori. Vienlaikus tā ir iespēja iepazīstināt skolotājus ar muzeja piedāvājumu un aktualitātēm. Nākotnē šī sadarbība jāpaplašina.

Notiek dažādu līmeņu sadarbība ar vairākām Latvijas augstskolām – pasniedzējiem un studentiem. Muzeja speciālisti lasa lekcijas un vada prakses Daugavpils Universitātē, Latvijas Universitātē – daļēji šī apmācība notiek izmantojot muzeja ekspozīcijas un krājumu.

Aktivizējot muzeja darbību vides izglītībā, par sadarbības partneri kļuvusi Dabas aizsardzības pārvalde.

Arvien nozīmīgāku vietu ieņem starptautiskā sadarbība zinātniskajā un muzeoloģijas jomā.

Izglītības darba mērķi

Piedāvāt izglītības iespējas dažādās dabaszinātņu jomās, lai veidotu izpratni par dabas daudzveidību, dabā notiekošajiem procesiem, cilvēka vietu un lomu tajos, saudzīgu attieksmi pret dabu un saprātīgu tās bagātību izmantošanu, kā arī veicinātu sabiedrībā interesi par vidi un vides izglītību. Sekmēt pozitīvas vides apziņas veidošanos sabiedrībā.

Savu iespēju robežās, nodrošināt starptautisko konvenciju vides izglītības un saziņas darbu.

Izglītības darba uzdevumi

- Esošo izglītības pasākumu (ekskursiju, lekciju, muzejpedagoģisko programmu, nodarbību u.c.) pilnveidošana, īstenošana, jaunu izstrādāšana, saskaņā ar mācību standartiem, pieprasījumu, kā arī atbilstību Latvijas skolas somas vajadzībām;
- Muzeja krājuma popularizēšana;
- Muzeja piedāvājuma paplašināšana ģimenēm, pirmsskolas vecuma auditorijai, bērniem ar īpašām vajadzībām, tai skaitā dažādu drukātu izglītojošo materiālu izveide un esošo pilnveidošana;
- Muzeja piedāvājuma paplašināšana svešvalodās – ārzemju tūristu un ārzemju ģimeņu piesaistīšanai;
- Latvijā ratificēto starptautisko konvenciju dabas aizsardzības jomā izglītības un saziņas programmu (Ramsāres, Vašingtonas, Riodežaneiro, Bonnas, Bernes konvencija) nodrošināšana;
- Muzeja mērķauditorijas vēlmju un vajadzību tālāka apzināšana un izpēte;
- Semināru un informatīvo dienu organizēšana pedagogiem (muzeja jaunāko ekspozīciju prezentācija, krājuma popularizēšana, muzeja aktualitāšu piedāvājuma prezentācija u.c.).

1.att. Nodarbība “Nepērc viņu dzīvības!”

Izstāžu darbs

Latvijas Dabas muzejs saviem apmeklētājiem piedāvā plašu izstāžu klāstu. Izstādes atšķiras un var tikt iedalītas pēc organizatoriskās formas un satura. Vēsturiski izstāžu dalījums apvieno abus kritērijus vienotā dalījumā: (1) muzeja speciālistu gatavotās zinātniski pētnieciskā darba un ekspedīciju rezultātā tapušās izstādes; (2) krājuma izstādes, kas tiek rīkotas, lai nodrošinātu tematisko daudzveidību un iepazīstinātu ar muzeja krājumu, jaunieguvumiem; (3) tematiskās izstādes par Latvijas un ārvalstu augu, dzīvnieku daudzveidību un selekcionāru un kolekcionāru sasniegumiem, kas tiek organizētas sadarbībā ar partnerorganizācijām; (4) ekspresizstādes, kas parasti veltītas dabas pētnieku, zinātnieku jubileju gadadienu atzīmēšanai; (5)

ceļojošās izstādes, kuras tiek piedāvātas dažādām institūcijām (mācību iestādēm, bibliotēkām, kultūras centriem, uzņēmumiem u.c.) Latvijā.

Muzejam izveidojusies ilgstoša un veiksmīga sadarbība ar dažādiem izstāžu sadarbības partneriem – sabiedriskām, privātām un valsts institūcijām.

Izstāžu zāles nepietiekamais apjoms ir ierobežojošs faktors muzeja starptautiskās sadarbības attīstībai izstāžu jomā.

Izstāžu veidošanas mērķis

Informēt sabiedrību par vides un dabas aizsardzības aktuālajiem jautājumiem, bioloģisko daudzveidību; augkopības un selekcijas sasniegumiem Latvijā.

Mērķi īstenojot, tiks:

- Popularizēts muzejs un muzeja krājums;
- Interpretēta un akcentēta Latvijas un pasaules dabas daudzveidība;
- Sabiedrība informēta par jaunākajām atziņām un sasniegumiem dabas zinātnēs (tai skaitā augu un augļu selekcijā) un vides aizsardzībā;
- Dažādās mērķauditorijās veicināta interese par vides izglītību kā mūsdienu apstākļos vitāli nozīmīgu faktoru;
- Piesaistīti jauni sadarbības partneri.

Uzdevumi

- Prezentēt izstādēs ietvertās vērtības, saskaņā ar muzeja misiju, mērķiem un uzdevumiem;
- Piesaistīt apmeklētājus, piedāvājot tiem informatīva, izglītojoša un izklaidējoša satura izstādes;
- Sekmēt pašieņēmumu plāna izpildi.

1.2.4. DARBĪBAS VIRZIENS NR.4 – muzeja darbības nodrošināšana, infrastruktūras uzturēšana un attīstība

Muzeja ēka ir vietējās nozīmes kultūras piemineklis, kas celta 1888. gadā, līdz ar to, nepieciešami ievērojami un regulāri ieguldījumi tās uzturēšanā.

Mērķtiecīgi piesaistot līdzekļus projektu konkursos, kā arī, kopš 2015. gada, saņemot papildus JPI (Jaunās politikas iniciatīvas) finansējumu, ir nodrošināta regulāra ēkas uzturēšanas darbu veikšana.

Piesaistot līdzekļus ekspozīciju pārveidošanai un renovācijai, pakāpeniski tika veikti remontdarbi ekspozīciju telpās. Šobrīd nepieciešams uzlabot apstākļus darbinieku darba telpās un ēkas saimniecības daļā.

2017.gadā pabeigts lifta šahtas remonts, pieturas izbūve 6.stāvā.

Veikts jaunveidojamās mineraloģijas ekspozīcijas telpu remonts.

Veikta krājuma mēbeļu iegāde (entomoloģiskā, mikoloģiskā materiāla saglabāšanai).

Darbības virziena mērķis

Pilnveidot muzeja apmeklējuma kvalitāti, veidot estētisku, pievilcīgu muzeja vidi.

Nodrošināt draudzīgu vidi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām.

Pilnveidot muzeja krājuma saglabāšanas apstākļus.

Paaugstināt muzeja krājuma un apmeklētāju drošības līmeni.

Uzturēt un modernizēt IT sistēmu.

Nodrošināt ēkas uzturēšanu un muzeja darbības nodrošināšanu atbilstoši likumdošanas prasībām.

Darbības rezultāti

Ēkas infrastruktūra un ekspozīcijas uzturētas atbilstoši publiskas iestādes prasībām, radīta komfortabla, apmeklētājam pievilcīga vide.

Muzeja krājuma saglabāšanas apstākļi pilnveidoti atbilstoši MK noteikumiem Nr. 956 “Noteikumi par Nacionālo muzeju krājumu”.

Uzlabota muzeja pieejamība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (iebūvēts jauns lifts, jaunajā ekspozīcijā “Botānika un mikoloģija” integrēts teksts Braila rakstā).

2.att. 2017.gadā ekspluatācijā nodotais lifts uzlabo muzeja pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām

Tehnoloģiju atjaunošanas rezultātā nodrošināta ekspozīciju satura un pielietoto metožu nepārtrauktība visā ekspozīcijas dzīves ciklā. Veicot ekspozīciju tehnoloģiju modernizāciju tiks radīta iespēja ar laiku atbilstošiem tehnoloģiskiem līdzekļiem apmeklētājos radīt un uzturēt interesi par muzeju. Tehnoloģiju pielietojuma paplašināšanas rezultātā vieglāk piemēroties dažādām mainīgām mērķauditorijām, jo digitālā satura izmaiņas ir veicamas vieglāk un operatīvāk nekā visas ekspozīcijas izmaiņas.

Tehnoloģiju nomaiņas rezultātā tiks panākts personāla darba efektivitātes un kvalitātes pieaugums, ko nodrošinās savietojamu platformu un aplikāciju pielietošana, tehnoloģiju atteices samazināšana. Savlaicīgi realizējot drošības sistēmu modernizāciju - gan datu aizsardzības jomā,

gan video un pieejas kontroles sistēmas - tiks izdarīts iespējamais, lai nodrošinātu iestādes darbības nepārtrauktību, datu aizsardzību, krājuma saglabāšanu.

Ēkas apsaimniekošanā ievēroti atbilstošie normatīvie akti.

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

Īpašu uzmanību veltīt situācijas izvērtējumam un veikt līdzekļu plānošanu, atbilstoši prioritārajām vajadzībām, nepieciešamības gadījumā izmantot finansējuma apropriācijas iespējas, tādējādi nodrošinot iespējami efektīvu līdzekļu izmantošanu.

Turpināt līdzekļu piesaisti piedaloties projektu konkursos.

Plānot aktivitātes, veikt tirgus izpēti, sagatavot projektu un uzsākt īstenošanu: KF projekts Nr.5.4.2.2./17/1/002, pasākums “Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības vides pārvaldībā veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru”.

Laika posmā no 2016. – 2018. gadam turpināt veikt ēkas inventarizāciju; atbilstoši Būvniecības Valsts kontroles biroja atzinumā minētajiem ieteikumiem, veikt pakāpenisku ēkas tehnisko apsekošanu saskaņā ar 2.09.2014. MK noteikumu Nr.529 “Ēku būvnoteikumi” 226.punktu.

1.3. PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI

1. Ekspozīciju darbs:

1.2. Pabeigt ekspozīcijas “Botānika un mikoloģija” izveidošanu.

2. Muzeja krājuma apstrādes darbs:

2.1. Turpināt regulāros uzdevumus krājuma uzskaites nodrošināšanā, t.sk. veikt esības pārbaudes (~ 2500 uzskaites vienību apjomā) un ar to saistīto priekšmetu vērtēšanu, krājuma zinātnisko apstrādi (it īpaši ģeoloģiskajiem, paleontoloģiskajiem un entomoloģiskajiem priekšmetiem), kā arī krājuma papildināšanu atbilstoši muzeja darbinieku zinātniskās darbības specializācijai un krājuma struktūrai, bet galvenokārt attiecībā uz botānisko, mikoloģisko un zooloģisko krājumu, apstrādājot un dokumentējot pagājušā sezonā jau iegūto materiālu un ievācot jaunu.

2.2. Turpināt Latvijas ūdens kvalitātes indikatororganismu kolekciju komplektēšanu.

2.3. Mērķtiecīgai krājuma papildināšanai prioritāri gādāt par reprezentatīvu Latvijas ornitofaunas un malakofaunas kolekciju veidošanu muzeja krājumā.

2.4. Turpināt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā par tauriņu (*Lepidoptera*) kolekciju muzeja krājumā un turpināt kolekcijas sistemātisku zinātnisko apstrādi un papildināšanu, nodrošinot uzskaiti atbilstoši prasībām.

2.5. Krājuma saglabāšanas un priekšmetu eksponēšanas apstākļu nodrošināšanai iegādāties jaunas mēbeles ģeoloģiskā/paleontoloģiskā un zooloģiskā (t. sk. entomoloģiskā) materiāla izvietošanai, pakāpeniski uzlabot apgaismojuma sistēmu ekspozīcijās.

3. Izglītojošais darbs:

3.1. Turpināt īstenot izglītības darbu to saturiski un kvalitatīvi pilnveidojot. Maksimāli nodrošināt galvenās muzeja mērķauditorijas (jaunākā un vidējā skolas vecuma bērni un viņu skolotāji) intereses, vēlmes un vajadzības, piedāvājot ekskursijas, nodarbības, muzejpedagoģiskās programmas, tematiskos pasākumus. Viens no uzdevumiem - celt un

uzturēt kvalitāti jau izstrādātajām un aprobētajām aktivitātēm, kā arī veidot jaunas, piesaistot plašāku interesentu loku (paplašinot muzeja mērķauditoriju).

3.2. Gan lielajiem, gan mazajiem apmeklētājiem, ģimenēm arī turpmāk rīkot dažādus tematiskus pasākumus - jau par tradīciju kļuvušās ikmēneša Ģimenes dienas, skolēnu brīvlaiku trasītes ar dažādu uzdevumu pildīšanu, u.c.

3.3. Izveidot tematisko izstādi “Zvīņu spoguļos”. Norises laiks: 15.11.2017-23.02.2018.

3.4. Piedāvājuma sagatavošana un izvērtēšana Latvijas skolas somai.

3.5. Sagatavošanās darbi KF projekta Nr.5.4.2.2./17/1/002, pasākums “Valsts vides monitoringa programmu un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības vides pārvaldībā veicināšana, pilnveidojot nacionālas nozīmes vides informācijas un izglītības centru infrastruktūru” uzsākšanai.

4.Saimnieciskais un IT darbs:

4.1. Uzsākt vestibila pārbūves un interjera nomaiņas plānošanu; tualetes telpas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām plānošanu; izstrādāt ventilācijas sistēmas ierīkošanas plānu/projektu.

4.2. Iegādāties un uzstādīt jaunu datortīkla maršrutēšanas iekārtu;

4.3. Ekspozīciju rekonstrukcijas projektu ietvaros uzstādīt jaunas, modernas audio-vizuālās tehnikas iekārtas Botānikas un Mīneralģijas ekspozīcijās.

2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta līdzekļu finansējums un tā izlietojums (EUR)

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā*	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	960 133	904 822	911 247
1.1.	dotācijas	783 387	726 447	726 447
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	172 746	173 875	180 300
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	4 000		
1.5.	transferti		4 500	4 500
2.	Izdevumi (kopā):	959 889	905 518	905 137
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	695 252	724 516	724 136
2.1.1.	kārtējie izdevumi	695 252	724 516	724 136
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti			
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	264 637	181 002	181 001

*2017. gada precizētais plāns atbilstoši FM rīkojumiem

2.1.1. BUDŽETA PROGRAMMAS UN APAKŠPROGRAMMAS, KURU FINANŠU LĪDZEKĻI TIEK IZLIETOTI MUZEJA DARBĪBAS NODROŠINĀŠANAI

VARAM programma 24.00.00. Dabas aizsardzība
Apakšprogramma 24.06.00. Dabas muzeja darbības nodrošināšana

Muzejs ir racionāli un mērķtiecīgi izmantojis budžeta, LVAf, KKF u.c. projektu konkursos iegūtos līdzekļus, kas tika novirzīti muzeja apmeklējuma kvalitātes būtiskai uzlabošanai, krājuma papildināšanai un izpētei, tehnoloģiju iegādei un ieviešanai. Papildus līdzekļi piesaistīti arī ar Dabas muzeja atbalsta biedrības projektu konkursos iegūtajiem līdzekļiem.

Politikas rezultāti:

- Veikts krājuma saglabāšanas, zinātniskās izpētes un papildināšanas darbs.
- Veikts zinātniski pētnieciskais darbs dažādās dabaszinātņu jomās.
- Izmantojot muzeja līdzekļus, veikts plašs vides izglītības darbs.

Darbības rezultāti:

- Kopkatalogā datorizēti uzskaitīto krājuma vienību kopskaits - 99456 (31.12.2017.). Veikts pētnieciskais darbs (11 pētnieciskā darba tēmas).
- Organizētas 5 dažādu dabaszinātnisko pulciņu nodarbības.
- Īstenotas 11 tēmu muzejpedagoģiskās programmas (189 nodarbības muzejā un Latvijas skolās).
- Pēc pieprasījuma tiek lasītas lekcijas, novadītas ekskursijas par dabaszinību tēmām.

Rezultatīvie rādītāji:

Rezultatīvie rādītāji	Pārskata perioda plāns	Faktiski pārskata periodā
Izstāžu skaits	20	21
Apmeklētāju skaits	87 000	91030
Vides izglītības pasākumi: muzejpedagoģiskās programmas, nodarbības, ekskursijas, lekcijas, kursi, pasākumi ģimenēm, ekspertu konsultācijas (skaits gadā)	750	1 938
Krājuma priekšmetu apstrāde un uzskaitē (vienības)	1200	4 449
Uzturētas krājuma vienības (skaits)	197674	199 249

2.2. PĀRĒJIE FINANŠU RESURSU AVOTI, IEŅĒMUMU APMĒRI UN IZLIETOJUMS

LDM piesaistījis papildus finansējumu īstenojot trīs projektus:

Mineraloģijas ekspozīcijas izveide Latvijas Dabas muzejā, saņemtais finansējums EUR 127108.

“Mineraloģijas ekspozīcijas saturiskā papildināšana Latvijas Dabas muzejā”, saņemtais finansējums EUR 4500.

Botānikas ekspozīcijas izveidošana Latvijas Dabas muzejā, II kārtā (turpinās no 2016.gada, pabeigts 2017. gadā).

3.att. Botānikas un mikoloģijas ekspozīcijas fragments

Muzeja Atbalsta biedrība sagatavojusi un atbalstu ieguvusi trīs vides izglītības projektiem par kopējo summu EUR 47712.

2.2.1. Projekti

Pārskata periodā 6 iesniegtie projekti guvuši finansiālu atbalstu:

Nr.	Projekta nosaukums	Projekta pieteicējs	Institūcija, kurai projekts iesniegts
1.	Botānikas ekspozīcijas izveidošana Latvijas Dabas muzejā, II kārtā	LDM	Latvijas Vides aizsardzības fonds
2.	Mineraloģijas ekspozīcijas izveide Latvijas Dabas muzejā	LDM	Latvijas Vides aizsardzības fonds
3.	“Mineraloģijas ekspozīcijas saturiskā papildināšana Latvijas Dabas muzejā”	LDM	Valsts Kultūrkapitāla fonds
4.	Ceļojošā izstāde “Latvijas dabas bagātības” 2016/2017	Dabas muzeja atbalsta biedrība	Latvijas Vides aizsardzības fonds
5.	Izstāde “Zvīņu spoguļos”	Dabas muzeja atbalsta biedrība	Zivju fonds
6.	Koncertsarunu cikla "Dabas akadēmija" 2.sezona	Dabas muzeja atbalsta biedrība	Valsts Kultūrkapitāla fonds

2.3. DARBĪBAS STRATĒGIJĀS PLĀNOTĀS BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU IETVAROS FINANSĒTĀS GALVENĀS AKTIVITĀTES UN TO MĒRĶI, PLĀNOTIE DARBĪBAS REZULTĀTI, TO IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Muzeja darbības prioritārie uzdevumi 2016.-2018.gadam formulēti muzeja darbības un attīstības stratēģijā (apstiprināta ar VARAM rīkojumu Nr.213, 02.09.2016.).

Lai nodrošinātu muzeja turpmāko attīstību, 2016.-2018.gadam noteiktas šādas prioritātes:

1. Turpināt jaunu ekspozīciju veidošanu un esošo ekspozīciju pilnveidošanu.

Piesaistīts projekta finansējums Botānikas ekspozīcijas izveides 2.kārtai. Turpinās ekspozīcijas izveidošanas darbi.

2. Darbs ar muzeja krājumu.

Muzeja krājums papildināts galvenokārt ar speciālistu vākumiem dabā (individuāli vai ekspedīcijās), dāvinājumiem un pirkumiem.

Pamatkrājums papildināts ar priekšmetiem, kas ieskaitīti sekojošās kolekcijās:

Ģeoloģiskais materiāls: G 337 Pasaules dzintars, G 401 Nogulumieži, G 403 Tīrradņu klases minerāli

Paleontoloģiskais materiāls: G 404 Iedzintarojumi.

Botāniskais materiāls: H Herbārijs

Zooloģiskais materiāls: Z 13 Skeleti, ragi, Z 11 Putni *Aves*, Z 12 Zīdītāji *Mammalia*, Z5 Gliemji *Mollusca*, Z 8 Zivis *Pisces*

Mikoloģiskais materiāls: F Sēņu eksikātu kolekcija

Entomoloģiskais materiāls: En Hym *Hymenoptera* Plēvspārņi, En Lep *Lepidoptera* Tauriņi, En Col *Coleoptera* Vaboles.

Pedagoģisko materiālu palīgkrājumā – bebra izbāznis.

Zinātniski apstrādātas vai papildinātas 11 kolekcijas - krājuma zinātniskā apstrāde (un vērtēšana) veikta priekšmetiem, kas iekļauti sekojošās kolekcijās:

Ģeoloģiskais materiāls: G 6 Kaļķakmeņi, saldūdens kaļķieži un to izstrādājumi, G 8 Ģipšakmeņi un to izstrādājumi, G 13 Krāsu zemes, G 40 Augšdevona iežu un faunas fosiliju paraugi, G I-1-d Oļi, konglomerāti un konkrēcijas, G 49 Litoloģija, fauna un flora.

Paleontoloģiskais materiāls: P1 49 Izborska, P1 50 Šeloņa.

Entomoloģiskais materiāls: En Col *Coleoptera* Vaboles, En Lep *Lepidoptera* Tauriņi.

Zooloģiskais materiāls: Z5 Gliemji *Mollusca*

Astoņām kolekcijām (vai kolekciju daļām) veikta krājuma priekšmetu esības pārbaude (kopā 4489 vienības).

Plaši tika izmantoti muzeja krājuma materiāli izstādēs "Zvīņu spoguļos", "Mans putns", "Putni. Putni! Putni?", kā arī krājuma demonstrējumos sestdienās un vides izglītības pasākumos – muzejpedagoģisko programmu un nodarbību norisē.

3. Celt vides izglītības darba kvalitāti, paplašināt tā piedāvājumu atbilstoši sabiedrības vēlmēm un aktualitātēm.

LDM piedāvājums ir plašs un daudzveidīgs, un pieprasījums pēc tā joprojām ir liels. 2017.gadā notika 21 muzeja speciālistu un sadarbības partneru veidota izstāde. Līdztekus ikgadējām izstādēm, 2017.gadā turpinājās jau 2014.gadā iedibinātā: Vides mēnesis (“Ārstēsim klimatu!”). Izveidotas izstādes “Latvijas daba no koraļļa līdz virpainītei”, “Zvīņu spoguļos”.

4.att. Muzeja speciālistu veidota izstāde “Zvīņu spoguļos”

Uz vairāku izstāžu bāzes kā papildus piedāvājums skolām tika izstrādātas muzejpedagoģiskās programmas un nodarbības. Izstādes un to pedagoģiskais piedāvājums guva lielu atsaucību individuālo apmeklētāju un skolēnu grupu vidū.

Jau 11.sezonu turpinās konkurss Latvijas skolām un individuālajiem dalībniekiem (5.-6.klašu skolēniem) “Cielavas gudrības”, kas guvis lielu popularitāti atbilstošās mērķauditorijas dalībniekos.

Lai celtu vides izglītības darba kvalitāti, muzejā notiek kvalifikācijas celšanas pasākumi. Muzeja speciālisti sadarbojas ar bioloģijas, dabaszinību un ģeogrāfijas skolotājiem muzeja piedāvājuma pilnveidošanā un īstenošanā.

Aktīvi norit darbs interešu izglītībā – sadarbībā ar Rīgas Dabaszinību skolu, muzejs nodrošina piecu pulciņu darbību.

LDM 2017.gadā sasniedzis augstus darba rādītājus, atbilstoši vidējā termiņa darbības un attīstības stratēģijā un kārtējā gada darbības plānā apstiprinātā finansējuma un projektu konkursos papildus piesaistītā finansējuma ietvaros.

Plānotos uzdevumus LDM sekmīgi veicis visās tā darbības jomās (vides izglītībā, krājuma un zinātniskajā darbā).

LDM 2017.gadā apkalpoti 91030 apmeklētāji, kas ir augsts rādītājs, ņemot vērā esošos cilvēkresursus un muzeja mērķauditorijas skaitlisko samazinājumu. Tas izskaidrojams ar muzeja un tā piedāvājuma popularitāti sabiedrībā, kā arī ar ieguldīto mērķtiecīgo darbu dažādu mērķauditoriju vajadzību izpētē un nodrošināšanā. Popularitāti apmeklētāju vidū ieguvušas

izstādes par dabas daudzveidību, aktuālajiem vides jautājumiem, Latvijas dārzkopju (kolekcionāru un selekcionāru) sasniegumiem.

Laikā, kad strauji palielinās konkurence kultūras, izklaides un vides izglītības jomās, apmeklētāju skaita uzturēšana prasa īpaši radošu pieeju darbam un palielina iestādes sabiedrisko attiecību darba lomu.

Pārskata periodā izveidota 21 izstāde.

Plaši tika izmantoti muzeja krājuma materiāli izstādēs, kā arī krājuma demonstrējumos sestdienās.

Muzejs saglabājis savu sociālo aktivitāti. Ziemassvētku labdarības pasākumu programmu apmeklēja 14 bērnu grupas (201 dalībnieks) no Rīgas un Latvijas rajonu internātskolām, bērnu namiem un aprūpes centriem. Piesaistīti atbalstītāji pasākuma norisei.

Sagatavots un publicēts mājas lapā 2016.gada Publiskais pārskats. LDM nodrošina sabiedrībai savlaicīgu un pieejamu informāciju par pakalpojumiem muzeja mājas lapā www.dabasmuzejs.lv, kas regulāri tiek papildināta ar jaunāko informāciju. Regulāri par aktualitātēm tiek sagatavotas un, izmantojot izveidoto datu bāzi, medijiem nosūtītas preses relīzes, sniegtas intervijas dažādos radio un TV informatīvajos raidījumos.

Iespējamie ārējie riska faktori, kas maina darbības vidi, būtiski nav ietekmējuši muzeja darbu. Rezultatīvie rādītāji ir izpildīti, jo LDM darbībā tika pievērsta uzmanība un sekmīgi īstenota plānotā rīcība negatīvo ārējo risku novēršanai:

- pilnveidotas un papildinātas esošās ekspozīcijas, kas uzlabo apmeklējuma kvalitāti;
- arvien lielāku atsaucību gūst 2006.gadā ieviestais pakalpojums - dzimšanas dienu svinību organizēšana muzejā, kā arī ģimeņu dienas;
- izstāžu tematiskā daudzveidība un kvalitātes paaugstināšana sekmē apmeklētāju intereses uzturēšanu par muzeju (īpašu atsaucību guvušas izstādes – Peoniju izstāde, Rožu izstāde, Gladiolu izstāde, Tomātu izstāde, Sēņu izstāde, Ķirbju kolekcijas izstāde, Vides mēneša izstāde);
- jaunu sadarbības partneru piesaistīšana, kopīgu akciju organizēšana sekmējusi muzeja kā sociāli aktīvas iestādes attīstību un pozitīva muzeja tēla veidošanu sabiedrībā;
- sadarbības ar izglītības iestāžu pedagogiem pilnveidošana (kopīgi semināri, muzeja speciālistu vadītās kvalifikācijas celšanas nodarbības);
- pilnveidots piedāvājums, kas tika izstrādāts atbilstoši dabaszinību mācību programmas izmaiņām;
- liela uzmanība tiek pievērsta komunikācijai ar masu medijiem;
- veikta ikgadējā darbinieku un nodaļu darba izvērtēšana un analīze.

Muzeja vadības pamatuzdevums – ar minimāliem cilvēku un finanšu resursiem nodrošināt muzeja pamatdarbību, īpašu uzmanību pievēršot speciālistu slodžu saglabāšanai, tādējādi neapdraudot muzeja kā intelektuāli augstvērtīgas iestādes turpmāko darbību un neapturot kolekciju tālāku zinātnisko apstrādi un jaunu kolekciju veidošanu. Ņemot vērā to, ka daļu no muzejam nepieciešamajiem speciālistiem Latvijas darba tirgū atrast nav iespējams, amata vietu samazināšana vai darbinieku aiziešana uzskatāma par nopietnāko ārējo risku faktoru, kas turpmāk var negatīvi ietekmēt muzeja rezultatīvo rādītāju izpildi un kvalitatīvu pamatdarbības nodrošināšanu. Ņemot vērā sabiedrības arvien pieaugošās prasības muzeja pakalpojumu jomā, lai uzturētu apmeklētāju interesi, arvien lielāka nozīme ir augsti kvalificētu gan dabaszinātņu gan komunikācijas speciālistu ieguldījumam muzeja produkta veidošanā.

2.4. INFORMĀCIJA PAR ĪSTENOTAJĀM JAUNAJĀM POLITIKAS INICIATĪVĀM

Apgūstot JPI finansējumu

2015. gadā:

- iegādātas jaunas mēbeles zooloģiskā, entomoloģiskā un ģeoloģiskā krājuma saglabāšanai,
- veikts ēkas fasādes pagalma daļas un vārtu remonts, iegādātas jaunas izstāžu mēbeles;
- veikts garderobes remonts;
- iegādāts panduss cilvēku ar īpašām vajadzībām ērtībām;
- papildināts muzeja krājums.

2016.gadā:

- pasūtītas garderobes mēbeles un ieviesta pašapkalpošanās sistēma;
- iegādātas profesionālās entomoloģiskā materiāla glabāšanas atvilktnes;
- izgatavotas ģeoloģiskā, paleontoloģiskā krājuma glabāšanas mēbeles;
- papildināts muzeja krājums.

2017.gadā:

- veikti šahtas remontdarbi, iebūvēts un ekspluatācijā nodots jauns lifts;
- iegādātas profesionālās entomoloģiskā materiāla glabāšanas atvilktnes un antresoli;
- papildināts muzeja krājums.

Veiktie nozīmīgākie saimnieciskie pasākumi:

Veiktais pasākums	Izmaksas	Finansējuma avots	Komentāri
Mēbeļu iegāde	14985.87	LDM	Iegādātas profesionālās atvilktnes un antresoli entomoloģiskā krājuma glabāšanai
Lifta nomaiņa	67541.99	LDM	Noslēgts līgums ar Izpildītājiem, pasūtīta lifta kabīne, veikti 6.stāva pieturas izbūves darbi, lifts nodots ekspluatācijā

2.5. VEIKTIE UN PASŪTĪTIE PĒTĪJUMI

Muzeja speciālistu pētījumi pamatā tiek veikti dabas zinātnēs atbilstoši pētnieciskā darba tēmām gan vietējā mēroga, gan starptautiskās sadarbības rezultātā.

Nr.	Autors	Tēmas nosaukums	Termiņš	Mērķis	Apjoms, izstrādes stadija, rezultāti
1.	N.Savenkovs	Latvijas tauriņu fauna	30.12.2017	Tauriņu kolekcijas veidošana, Latvijas tauriņu kataloga un atsevišķu rakstu publicēšana	10.-11.04. DU mācību bāze Ilgas, 13.-15.06. Latvijas teritorijā lamatu izlikšana. 7.-8.07. DU mācību bāze Ilgas, 12.07. Ādažu poligons, 21.-22.07. ornitol.bāze Papē, 31.07.-1.08. DU mācību bāze Ilgas, 8.-9.08. ornitol.bāze Papē, 11.08. Ķemeri, 31.08.-1.09. DU mācību bāze Ilgas, 7.-8.09. ornitol.bāze

					Papē, 13.-14.09. DU mācību bāze Ilgas, 27.09. Jaunstraupe. 5.10. Krustkalni, 6.-7.10. DU mācību bāze Ilgas, 21.10. Ādažu poligons. Nolasīts ziņojums "Lepidoptera Season 2016 in Latvia" Somijas Lepidopteroloģijas biedrības konferencē. Raksts Nordic-Baltic Checklist of Lepidoptera, Norwegian Journal of Entomology - Supplement Nr.3 (2017).Darbs turpinās
2.	D.Boiko	Ziemeļu gulbja izpēte	30.12.2017	Noskaidrot Latvijas ziemeļu gulbju izplatību, skaitu, migrācijas ceļus, ziemošanas vietas un natālo filopatriju. Pētījumu turpināšana. Datu bāzes izveidošana	Notikušas 4 ekspedīcijas migrantu uzskaišu veikšanai. Uzskaitīti 3668 ziemeļu gulbji. Darbs turpinās
3.	I.Dāniele	Latvijas sēnes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2017	Sēņu kolekcijas veidošana, uzturēšana un papildināšana	Darbs pie Latvijas sēņu konspekta. Sagatavots Latvijas bazīdijsēņu (sadaļa "Cepurīšu sēnes") saraksts excel tabulas veidā. Ietverti dati par 1212 sugām. Sēņu vākšana krājumam, sugu noteikšana. Tēzes un stenda referāts "Protected fungi species in the collection of the Latvian Museum of Natural History" konferencē "Fungal Conservation in a changing Europe" Maķedonijā. Darbs turpinās
4.	E.Zviedre	Latvijas mieturalģes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2017	Kolekcijas veidošana	Apkopoti etiķešu dati par Nitella ģints mieturalģu sugām muzeja zinātniskajā kolekcijā. Noteikti 2017. gadā ievāktie Nitella herbāriji - 7 gab. Dalība 21.Eiropas mieturalģu pētnieku grupas tikšanās Spānijā. Darbs turpinās
5.	J.Meža	Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2017	Kolekcijas un datu bāzes veidošana	Izvēlētas un ievāktas augu sugas Botānikas nodaļas ekspozīcijas diorāmām "Sausieņu pļava" un "Purvs". Dalība 14. starptautiskajā Eirāzijas zālāju konferencē Rīgā. Darbs turpinās
6.	I.Zupiņš	Latvijas devona fosilie mugurkaulnieki	30.12.2017	Devona mugurkaulnieku daudzveidības, stratigrāfiskās un ģeogrāfiskās izplatības pētījumi, kā arī tafonomisko datu ievākšana un analīze. Paleontoloģiskā materiāla ievākšana, zinātniskā apstrāde un fosīliju kolekciju veidošana	Paleontoloģiskā materiāla ievākšana: Lodes karjers (22.05., 16. 06.) -13 paraugi. Darbs turpinās
7.	S.Lielbārde	V. Grāvīša un Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde	30.12.2017	Kolekcijas veidošana	Ģeoloģijas institūta materiālu šķirošana - 4 kastes. Kaļķakmeņu atlase un izpēte, datu meklēšana - 22 vienības. (24.04.2016. - 30.05.2017.).Ģeoloģijas institūta materiālu šķirošana - 1 kaste. Kaļķakmeņu atlase un izpēte, datu meklēšana. Papildināts kolekcijas G 6 Kaļķakmeņu katalogs - 38 vienības. Darbs turpinās
8.	L.Lukševiča	V.Sorokina zinātniskā	30.12.2017	Izveidot kolekcijas un katalogus, veikt	Pļaviņu RS Pleskavas slāņu aprakstu izpēte: V. Sorokina monogrāfijā,

		mantojuma izpēte un apstrāde		lauka dienasgrāmatu izpēti	vadoties pēc vākumu materiāliem; Izborskas atsegumu un fosīliju aprakstos V. Sorokina monogrāfijā un R. Hekkerā publikācijā (Maskava, 1983); izpēte pēc literatūras: Austrumeiropas platformas Franās un famenas stāvu brahiopodu revīzija (Elena V. Sokiran 2002); Pļaviņu RS paraugu no Šeloņas izpēte, atlase, noteikšana, izmantojot V. Sorokina monogrāfiju un D. Naļivona paleontoloģiskās faunas atlasu. Darbs turpinās
9.	D.Boiko	Dzērvju izpēte	30.12.2017	Veikt dzērvju ekoloģiskos pētījumus, migrācijas paradumus	16.06. un 19.06. notika 2 ekspedīcijas dzērvju perējumu meklēšanā Kurzemē. Tika atrasti 6 perējumi; 24.-30.06. gredzenošanas ekspedīcija ar kolēģiem no Vācijas un Francijas Kurzemē un Zemgalē. Darbs turpinās
10.	L.Grīnberga	Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2017	kolekcijas un datu bāzes veidošana	Atlasītas krājumā nododamās sugas no 2016.gada vākuma, no Latvijas floras saraksta atlasītas 2017.gadā ievācamās sugas, kas nav ievāktas LDM herbārijā (15 sugas). Dalība 21.Eiropas mieturaļģu pētnieku grupas tikšanās Spānijā. Darbs turpinās
11.	L.Kupča	Latvijas invazīvie augi, kolekcijas un datu bāzes veidošana	30.12.2017	kolekcijas un datu bāzes veidošana	Krājuma vajadzībām ievāktas 19 vienības no jauna iecerētās Invazīvo augu kolekcijas vajadzībām (no tām 10 sugas muzeja krājumā ievāktas pirmo reizi). Raksts Semi-natural grasslands of the Nature Park "Abavas senleja". Dalība 14. starptautiskajā Eirāzijas zālāju konferencē Rīgā. Darbs turpinās

2.6. BŪTISKĀKIE PAKALPOJUMI, UZLABOJUMI PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS UN KVALITĀTES NODROŠINĀŠANĀ

Muzejs/LDM piedāvā dažāda rakstura maksas pakalpojumus – gida pakalpojumus (ekskursijas, lekcijas, izglītojošas programmas), metodiskos pakalpojumus, krājuma izmantošanas pakalpojumus, nodrošina audiogida izmantošanas iespējas.

Bez maksas LDM pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes ir iespējams apmeklēt bērniem līdz 5 gadiem, daudz bērnu ģimenēm, bērnu namu, internātskolu audzēkņiem, muzeju darbiniekiem, Muzeja/LDM ieejas karšu īpašniekiem, invalīdiem, grupas (grupā ne mazāk par 10 cilvēkiem) vadītājam u.c.

Ekspozīcijās – ekspozīciju ceļveži – bezmaksas papildinformācija par ekspozīcijas saturu. Kopš 2011.gada apmeklētājiem ir pieejams audiogids pa muzeja ekspozīcijām latviešu, krievu un angļu valodās.

Informācija par muzeja darba laiku, aktuālo informāciju un pamatpiedāvājumu ir pieejama muzeja interneta mājas lapā, uzzīņu dienestos, tālrunu katalogos, muzeja izdotajos informatīvajos materiālos, pie muzeja ārdurvīm un skatloga ekrānā, preses izdevumos.

Muzeja pastāvīgās ekspozīcijas apmeklētājiem ir pieejamas bez maksas ceturtdienās no plkst. 17.00 līdz 19.00 un citās muzeja darba dienās pēdējā pusstundā pirms muzeja slēgšanas. Muzeja pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes ar atlaidi var apmeklēt Jāņa Rozes grāmatnīcas *Pircēja kartes* īpašnieki (15% atlaide), Tallink Latvija *Club One* kartes īpašniekam (20% atlaide).

Pirmdienās, otrdienās muzejs apmeklētājiem slēgts; konsultācijas apmeklētājiem ir pieejamas.

Izveidotas plašas datu bāzes informācijas nosūtīšanai (mediji, skolas, pašvaldības, jaunumu saņēmēji (1x mēn.) u.c.). Muzeja interneta mājas lapā darbojas sadaļa – „Nosūtīt vēstuli”, kurā var uzdot jautājumu un saņemt speciālista atbildi.

Tiek īstenota sadarbība ar skolotājiem – organizēti iepazīšanās semināri par muzeja piedāvātajām programmām un nodarbībām.

Muzejā pieejams lifts, kas paredzēts cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un vecāka gada gājuma cilvēkiem.

Turpinās darbs pie mājas lapas jaunā koncepta izstrādes, svešvalodu versijas izveides (franču, čehu, vācu valodas).

2.6.1. Starpiestāžu pakalpojumi, kuri ir saistīti ar savstarpējo sadarbību noteiktu valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu veikšanā vai kuru rezultāts ir nepieciešams tikai citas iestādes funkciju vai uzdevumu izpildei vai tās pakalpojumu nodrošināšanai

LDM veic Vašingtonas konvencijas (CITES) zinātniskās institūcijas funkcijas. Pārskata periodā sagatavoti vairāki atzinumi un ekspertīzes slēdzieni par CITES īpatņu taksonomisko piederību, CITES atļauju izsniegšanu. Muzeja speciālisti piedalās Dabas aizsardzības pārvaldes organizētajos semināros.

LDM savu resursu ietvaros, veic Ramsāres konvencijas saziņas programmas fokālā punkta darbību.

2.6.2. Publiskie pakalpojumi, kas noteikti normatīvajos aktos, vai no tiem izrietošie materiālie vai nemateriālie labumi, ko muzejs sniedz privātpersonai saistībā ar tās kompetencē esošu publiskās pārvaldes funkciju un uzdevumu izpildi

Ar 01.01.2013. - saskaņā ar MK apstiprināto publisko pakalpojumu cenrādi (MK noteikumi Nr.691, 09.10.2012. „Noteikumi par Latvijas Dabas muzeja sniegto publisko maksas pakalpojumu cenrādi”).

Informācija pieejama muzeja interneta mājas lapā: www.dabasmuzejs.gov.lv.

Sakarā ar piedāvājuma paplašināšanos tiek izstrādāts jauns publisko pakalpojumu cenrādis.

LDM speciālisti saviem apmeklētājiem piedāvā plašu un daudzveidīgu pakalpojumu klāstu, kas vērsti uz vides izglītību un dabas aizsardzību:

- ekskursijas muzeja ekspozīcijās (**233**);
- nodarbības izstādēs un ekspozīcijās (**209**);
- nodarbības ģimenēm Dabas izziņas istabā – ekspozīcijā „Par Zemi, Sauli un mums” (**37**);
- lekcijas muzejā un ārpus tā (**6**);
- semināri un nodarbības skolotājiem – **1** seminārs;
- tematiskie pasākumi, kas parasti ir saistīti ar muzeja vai sabiedrības aktualitātēm – **1249** tematiski izglītojošie pasākumi, t.sk., pulciņu nodarbības (5 dabaszinātņu pulciņi);
- tradicionālie Ziemassvētku labdarības pasākumi (**14** nodarbības);
- ikdienas sadarbība ar bērnu namiem, patversmēm un dienas centriem;
- mācību prakšu vadīšana un lekciju lasīšana LU un DU studentiem;
- konsultācijas par muzeja darba un dabaszinātniskajām tēmām;
- **11** dažādu tēmu muzejpedagoģiskās programmas ar kopīgo nodarbību skaitu - **93**, kurās piedalījušies dažāda vecuma apmeklētāji no visas Latvijas;

- ilgtermiņa projekta „Muzejs mūsu bagāžā” nodarbības skolās (96 nodarbības).

3. PERSONĀLS

Darbinieku skaits – 52, no tiem: 2 administratīvie darbinieki, 37 speciālists, 13 tehniskais personāls.

	Vadītāji		Speciālisti		Pārējie		Kopā	
	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits	Amata vietu skaits	Faktiskais skaits
	2	2	37	37	15	13	54	52
Vecums								
līdz 30 gadiem	0		5		0		5	
31 – līdz pensijas vecumam	2		28		7		37	
pensijas vecumu sasniegušie	-		4		6		10	
Dzimums								
sievietes	1		25		9		35	
vīrieši	1		12		4		17	
Muzejā nostrādātais laiks								
līdz 5 gadiem	-		15		3		18	
5-20 gadi	1		12		7		19	
vairāk par 20 gadiem	1		10		3		15	
Ar augstāko izglītību	2		33		2		37	

Muzeja kvalitatīvas darbības nodrošināšanai ir svarīgi augsti kvalificēti darbinieki, tāpēc tiek atbalstītas speciālistu mācības un zinātnisko grādu iegūšana. Muzeja speciālisti piedalās dažādām dabaszinību tēmām veltītās konferencēs, semināros un citos pasākumos Latvijā un ārzemēs. Muzeja darbā liela nozīme darbinieku iespējai ik gadu pieredzes apmaiņas nolūkā apmeklēt vietējos un ārzemju muzejus.

Notiek aktīva pieredzes apmaiņa ar ārvalstu zinātniekiem un interesentiem paleontoloģisko kolekciju izpētē un materiāla iegūšanā. Muzeja entomologs periodiski no 2001.gada sadarbībā ar Ķīles (Vācija) Universitātes Ekoloģijas centru un Zooloģijas muzeju veic Vācijas speciālistu apmācības un entomoloģisko kolekciju ekspertīzi, kā arī krājuma papildināšanas un zinātniskās izpētes nolūkos piedalās starptautiskās ekspedīcijās. Starptautiskā sadarbība notiek ornitoloģijas, helmintofaunas un mikoloģijas pētījumu jomās.

Regulāri tiek organizēti kvalifikācijas celšanas pasākumi, kur darbinieki informē par izstrādātajām bakalaura, maģistra un doktora darbu tēmām, kā arī sava zinātniskā darba rezultātiem un gūto pieredzi ārzemju braucienos.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

Informācija par muzeja darbību un lēmumiem sabiedrībai tiek sniegta, izmantojot dažādas komunikācijas un sabiedrisko attiecību metodes un informācijas kanālus. Nozīmīgākā un ilgtspējīgākā komunikācijas forma ir ekspozīcijas.

Regulāri tiek rīkotas izstādes, kas piesaista papildu mērķauditorijas, ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar presi un interneta medijiem (pēc muzeja speciālistu pamanītās publicitātes rādītājiem 2017.gadā Latvijas Dabas muzejs medijos minēts 569 reizes), iespēju robežās tiek izdoti bukleti un informācijas lapas par aktuālām zinātniskām tēmām, kuras pēta speciālisti, tiek

rīkoti informatīvi semināri, sanāksmes skolotājiem, žurnālistiem un citu iestāžu speciālistiem, organizēti daudzveidīgi izglītojoši pasākumi.

5.att. Izstāde “Latvijas dabas bagātības no koraļļa līdz virpainītei”

Latvijas Dabas muzeja speciālistu zinātniskā darbība tiek atspoguļota dažādos zinātniska un populārzinātniska rakstura izdevumos.

Muzejs uztur un apkalpo četras mājas lapas (Latvijas Dabas muzeja <http://www.dabasmuzejs.gov.lv/>, Vašingtonas konvencijas (CITES) lapu Latvijā <http://cites.ldm.gov.lv/>, Latvijas Mikologu biedrības <http://miko.ldm.gov.lv/>) un vienu Latvijas Dabas muzeja izstāžu un pasākumu fotogrāfiju serveri <http://fotoalbums.ldm.gov.lv/>. Informācija par muzeju ir pieejama latviešu valodā, tiek nodrošināta arī informācijas tulkošana krievu, angļu, vācu, franču un čehu valodā.

Sabiedrības informēšanas nolūkos Latvijas Dabas muzejs strādā vairākos līmeņos, mēģinot nodrošināt maksimālu informācijas izplatīšanu: notiek individuāla informēšana – telefoniskas, elektroniskas konsultācijas un regulāra muzeja jaunumu izsūtīšana to abonentiem (pieteikties muzeja jaunumu saņemšanai var muzeja mājas lapā internetā), kā arī pastarpināta sabiedrības informēšana – ar masu mediju un dažādu institūciju (skolu, interešu centru utt.) starpniecību. Muzeja jaunumu apkopojums izglītojošā darba jomā tiek regulāri sūtīts skolām, skolu valdēm un skolotājiem.

2017.gadā sabiedrības informēšana par muzeju tika veikta ārpusmuzeja aktivitātēs – Zaļās jostas Vides festivālā, Atvērto durvju dienā Ādažu poligonā, Nacionālās bibliotēkas Ģimeņu sestdienā, Latvijas Koncerti rīkotajos pasākumos bērniem, Meža dienā Jaunmoku pilī, LU skolotāju konferencē.

Informācija par muzeju ir pieejama muzeja interneta mājas lapā, dažādos tematiskajos informatīvajos portālos (KasNotiek.lv, Travelnews.lv u.c.), uzziņu dienestos, muzeja izdotajos informatīvajos materiālos, tālruņu katalogos.

Muzejs piedalās arī Francijas muzeju padomes rīkotajā starptautiskajā akcijā “Muzeju nakts” un Starptautiskajā Muzeju dienā (ikgadēji -18.maijs).

Nozīmīgs muzeja komunikācijas ar sabiedrību veids ir gan 2016.gadā uzsākti, gan arī jau kļuvuši par ikgadējiem dažādi pasākumi, piemēram, Dabas akadēmija, Ģimenes dienas pasākumi, skolēnu brīvdienu akcijas, Gada dzīvnieka pasludināšana, Vides mēnesis u.c.

4.2. PASĀKUMI SABIEDRĪBAS VIEDOKĻA IZZINĀŠANAI PAR APMIERINĀTĪBU AR MUZEJA DARBA KVALITĀTI UN TO REZULTĀTI

Muzeja apmeklētāju viedoklis tiek izzināts, regulāri kontaktējoties ar pakalpojumu saņēmējiem klātienē, elektroniski un ar sociālo tīklu palīdzību. Organizējot seminārus pedagogiem, notiek informācijas apmaiņa par pakalpojumiem, to kvalitāti. Sadarbības partneri tiek iesaistīti piedāvājuma aprobācijās. Sabiedrībai tiek piedāvāts plašs pakalpojumu klāsts un konsultācijas, kuras tiek vērtētas ļoti pozitīvi. Vairākās dabaszinātņu jomās muzejā ir pieejami vadošie speciālisti Latvijā, piem., mikoloģijā, entomoloģijā, paleontoloģijā, ornitoloģijā. Nereti muzejs ir vienīgā vieta, kur šāds konsultatīvs pakalpojums ir pieejams, piem., mikoloģijā.

Atsauksmes par muzeja darbu vairumā gadījumu ir pozitīvas (interesantas interaktīvas ekspozīcijas, izziņoši pasākumi ģimenēm ar bērniem, adekvāta cena utml.).

Par apmeklētāju apmierinātību ar muzeja darbu liecina pozitīvās atsauksmes sociālajos tīklos – piemēram, muzeja Facebook lapā ir saņemtas 80 atsauksmes ar vidējo vērtējumu 4.6 (skalā no 1 līdz 5).

Kopš 2016. gada novembra tiek veiktas muzeja izstāžu apmeklētāju aptaujas, ar mērķi noskaidrot informācijas ieguves kanālus un iegūt izstādes vērtējumu, kā arī ieteikumus. Aptaujā līdz 2017. gada jūnijam septiņās izstādēs iegūtas vairāk nekā 800 anketas.

4.3. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

2017.gada laikā Dabas muzejs sadarbojies ar vairākām nevalstiskajām organizācijām (biedrībām un nodibinājumiem) un uzņēmumiem. Šī sadarbība ir bijusi daudzveidīga savās izpausmēs, jo ir veidotas izstādes, organizēti pasākumi, gūts atbalsts muzeja piedāvājuma uzlabošanai un atbalsts akciju ietvaros.

Muzejam ilgstoša sadarbība izstāžu veidošanā ir izveidojusies ar Rīgas Dārzkopības un biškopības biedrību, Latvijas Gladiolu un īrisu biedrību, Latvijas Eksotisko augu draugu asociāciju, RDEK „Tomāts”, Latvijas vīnkopju un vīndaru biedrību, Biedrību „Lilium Balticum” u.c.

Veiksmīga sadarbība izveidojusies Zaļo Jostu, Dabas retumu krātuvi. Muzeja speciālisti piedalās profesionālo biedrību darbā – Igaunijas un Somijas Lepideptoroloģijas biedrībās, Latvijas Entomoloģijas biedrībā, Latvijas Botāniķu biedrībā, Latvijas Mikologu biedrībā, Malakologu biedrībā, Muzeju biedrībā, Latvijas Gulbju izpētes biedrībā u.c.

Sadarbībā ar Dabas muzeja atbalsta biedrību tiek organizēti izglītojoši-izklaidējoši dzimšanas dienu pasākumi muzejā, kā arī daudzveidīgi projekti vides izglītībā.

5. NĀKAMJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

5.1. IEPRIEKŠĒJĀ GADĀ UZSĀKTIE PASĀKUMI, KURI TIKS TURPINĀTI

Turpināsies krājuma saglabāšanas apstākļu uzlabošana (atbilstošu mēbeļu un aparatūras iegāde). Krājuma uzskaites, papildināšanas un izpētes darbs.

Turpināsies iepriekšējos gados uzsāktie pasākumi un akcijas, piemēram, *Muzeju nakts*, *Vides mēnesis*, ģimenes dienas, konkursi "Mans putns" un "Cielavas gudrības", Gada dzīvnieka pasludināšana u.c.

Turpināsies darbs pie mājas lapas jaunās versijas struktūras un satura izveides. Informācija tiek regulāri atjaunota latviešu, krievu un angļu valodā.

Tiks organizēti semināri un pasākumi skolotājiem sadarbībā ar Bioloģijas skolotāju asociāciju un Rīgas Domes izglītības, kultūras un sporta departamentu.

Tiks pilnībā pabeigta Mineraloģijas ekspozīcijas veidošana. Atbilstoši papildināts audiogida saturs.

Turpināsies ekspozīciju (zooloģijas, entomoloģijas, ekspozīcija "Cilvēks un vide") pilnveidošanai nepieciešamo koncepciju, tematiskās struktūras plānu un satura izstrādāšana, kā arī praktiska ekspozīciju pilnveidošana).

Nodrošināta izstāžu organizēšana.

Tiks īstenotas KF projekta aktivitātes.

Turpināta ēkas infrastruktūras uzlabošana, muzeja pieejamības uzlabošana apmeklētājiem ar īpašām vajadzībām.

Sadarbībā ar Rīgas Dabaszinību skolu, darbosies dabaszinību pulciņi.

Turpināsies jaunu tehnoloģiju ieviešana un uzturēšana muzeja darbības nodrošināšanai:

- veikt muzeja tīmekļa vietnes modernizāciju, tai skaitā veikt dizaina izstrādi, struktūras optimizāciju un novecojušās satura vadības sistēmas nomaiņu. Tīmekļa vietni paredzēts pielāgot arī mobilajām iekārtām;
- veikt ekspozīcijas "Cilvēks un vide" tehnoloģiju - datoru, projektoru būtisku modernizāciju vai nomaiņu;
- veikt kases sistēmas nomaiņu;
- veikt Zooloģijas ekspozīcijas apgādāšana ar audio-vizuālo tehniku, lai nodrošinātu putnu balsu interaktīvu atskaņošanu.

5.2. NĀKAMĀ GADA GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI

1. Ekspozīciju darbs:

1.2. Pilnībā pabeigt un atvērt apmeklētājiem ģeoloģijas ekspozīciju.

1.3. Ekspozīcijā "Jūra" veikt remontdarbus un saturisko papildināšanu/atjaunošanu.

1.4. Saturiski papildināt entomoloģijas ekspozīciju. Izstrādāt un nomainīt ekspozīcijā ievietoto digitālo saturu.

1.5. KF projekta ietvaros veikt zooloģijas ekspozīcijas atjaunošanas un pārveidošanas darbus.

2. Muzeja krājuma apstrādes darbs:

2.1. Turpināt regulāros uzdevumus krājuma uzskaites nodrošināšanā, t.sk. veikt esības pārbaudes (~ 1500 uzskaites vienību apjomā) un ar to saistīto priekšmetu vērtēšanu, krājuma zinātnisko apstrādi (it īpaši ģeoloģiskajiem, paleontoloģiskajiem un entomoloģiskajiem priekšmetiem), kā arī krājuma papildināšanu atbilstoši muzeja darbinieku zinātniskās darbības specializācijai un krājuma struktūrai, bet galvenokārt attiecībā uz botānisko, mikoloģisko un zooloģisko krājumu, apstrādājot un dokumentējot pagājušā sezonā jau iegūto materiālu un ievācot jaunu.

2.2. Mērķtiecīgai krājuma papildināšanai prioritāri gādāt par reprezentatīvu Latvijas ornitofaunas un malakofaunas kolekciju veidošanu muzeja krājumā.

2.3. Turpināt datu ievadi Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā un turpināt kolekciju sistemātisku zinātnisko apstrādi un papildināšanu, nodrošinot uzskaiti atbilstoši prasībām.

2.4. Krājuma saglabāšanas apstākļu nodrošināšanai - iegādāties jaunas mēbeles ģeoloģiskā/paleontoloģiskā un zooloģiskā (t. sk. entomoloģiskā) materiāla izvietojšanai.

3. Izglītojošais darbs:

3.1. Turpināt īstenot izglītības darbu to saturiski un kvalitatīvi pilnveidojot. Maksimāli nodrošināt galvenās muzeja mērķauditorijas (jaunākā un vidējā skolas vecuma bērni un viņu skolotāji) intereses, vēlmes un vajadzības, piedāvājot ekskursijas, nodarbības, muzejpedagoģiskās programmas, tematiskos pasākumus. Viens no uzdevumiem - celt un uzturēt kvalitāti jau izstrādātajām un aprobētajām aktivitātēm, kā arī veidot jaunas, piesaistot plašāku interesentu loku (paplašinot muzeja mērķauditoriju).

3.2. Gan lielajiem, gan mazajiem apmeklētājiem, ģimenēm arī turpmāk rīkot dažādus tematiskus pasākumus - jau par tradīciju kļuvušās ikmēneša Ģimenes dienas, skolēnu brīvlaiku trasītes ar dažādu uzdevumu pildīšanu, u.c.

3.3. Nozīmīgākās tematiskās izstādes:

3.3.1. Muzeja speciālistu veidota izstāde "Latvijas daba cauri laikmetiem". Plānotais laiks: no 07.11.2018.-31.03.2019.

5.3. NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI

Starptautiskie projekti pamatā tiek īstenoti zinātniskajā jomā.

Ilgtermiņa starptautiskie projekti:

*Eiropas sēņu monitorings un kartēšana (ECCF project: Mapping and monitoring macromycetes in Europe). Eiropas sēņu Sarkanās grāmatas izveide.

Pētījumi pamatā tiks veikti dabas zinātnēs atbilstoši pētnieciskā darba tēmām gan vietējā mēroga, gan starptautiskās sadarbības rezultātā.

Latvijas sēnes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2018	I.Dāniele
Latvijas mieturaļģes, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2018	E.Zviedre
Latvijas ūdensaugu daudzveidība un izplatība, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2018	L.Grīnberga
Latvijas vaskulārie augi, sugu inventarizācija, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2018	J.Meža
Latvijas citzemju augi, kolekcijas un datu bāzes veidošana	02.01.-30.12.2018	L.Kupča
Latvijas tauriņu fauna	02.01.-30.12.2017	N.Savenkovs
V.Sorokina mantojuma pētniecība (dienasgrāmatas, monogrāfijas, kolekcijas)	15.01.-30.12.2017	L.Lukševiča
Latvijas devona fosilie mugurkaulnieki	02.01.-30.12.2017	I.Zupiņš
Ziemeļu gulbju izpēte	03.01.-30.12.2017	D.Boiko
Dzērvju izpēte	03.01.-30.12.2017	D.Boiko
V. Grāvīša un Ģeoloģijas institūta materiāla zinātniskā izpēte un apstrāde (kolekciju veidošana)	15.01.-30.12.2017	S.Lielbārde
Latvijas īsspārņu fauna	02.01.-30.12.2018	K.Ozoliņš
Latvijas skudru fauna	02.01.-30.12.2018	J.Dreimanis